

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МОВА Й ЛЮДИНА: АНТРОПОЦЕНТРИЧНІ ПАРАДИГМИ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Компонента освітньої програми – вибіркова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	Філологія
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Руснак Наталія Олександрівна - доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови https://surl.li/bhfyt1 https://surl.li/zmvriq
Контактний тел.	+380956737929
E-mail:	n.rusnak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6366
Консультації	вівторок з 13.00 до 15.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прагматичне спрямування сучасної лінгвістичної науки, зміна наукової парадигми, повернення до людини актуалізують комплекси нових підходів до осмислення мови, яку сьогодні інтерпретують як національно-культурний феномен. В епіцентрі уваги перебуває людина як основний суб'єкт процесу спілкування, комунікативна роль мови, функційні можливості її одиниць, зв'язки мови з ментальністю народу, з суспільством, з комунікацією. Саме такий різновекторний підхід до мовної системи представлено в навчальній дисципліні «Мова й людина: антропоцентричні парадигми сучасних лінгвістичних досліджень» для здобувачів освітньо-наукового рівня «Доктор філософії».

Антропоцентризм детермінує розуміння комунікації як основного чинника експлікації функційної, системно-структурної та знакової (семіотичної) специфіки мови.

Мета навчальної дисципліни – репрезентувати інноваційні процеси та тенденції в розвитку української мови в аспекті антропоцентризму як базового принципу мовознавства ХХІ ст.; схарактеризувати специфіку антропоцентричної парадигми в контексті різномовних мовних одиниць української мови; окреслити особливості співвідношень мови і культури, мови і суспільства, мови і людини; увиразнити перебіг комунікативно-прагматичних процесів у суспільстві.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Мова в комунікативно-інформаційному процесі	
Тема 1	Пріоритетність антропоцентричної наукової парадигми в мовознавстві.
Тема 2	Основні тенденції сучасної метамови науки.
Тема 3	Специфіка наукової комунікації
МОДУЛЬ 2. Мова як ретранслятор культури	
Тема 4	Теоретичні засади вивчення мови і культури.
Тема 5	Картина світу – універсальне світоглядне поняття.
Тема 6	Специфіка мовної картини світу українців. Наївна картина світу.
МОДУЛЬ 3. Текстотвірна парадигма в сучасних мовознавчих дослідженнях	
Тема 7	Багатовекторність дослідження тексту.
Тема 8	Категорійний опис тексту.
Тема 9	Комунікативно-прагматичний підхід до вивчення тексту.
МОДУЛЬ 4. Когнітивна лінгвістика в системі гуманітарних знань	
Тема 10	Мультидисциплінарний підхід до висвітлення мовних явищ.
Тема 11	Теорія номінація – центральна проблема когнітивістики.
Тема 12	Експресивний потенціал текстового простору.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проектна діяльність; інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач та ін.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проект, презентація та ін.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модулю-контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Підсумковий контроль передбачає виконання тестових завдань (40 балів).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100- бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Зараховано	A	відмінно
80-89		B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69		D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Освітня діяльність (викладача й аспіранта) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Підписки на електронні копії періодичних видань:
<https://dyvoslovo.com.ua/>
<https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/> та ін.
2. Доступ до електронних архівів і баз даних, що містить інформацію з питань українського синтаксису: <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Офіційний сайт Української мови
https://www.facebook.com/officialmova/?locale=uk_UA
4. Освітній онлайн-ресурс: <http://litmisto.org.ua>

5. Український лінгвістичний портал: <https://www.ulif.org.ua/>
6. Довідник з української мови: <http://javot.net/mova/glav.htm>
7. Електронний підручник з української мови: <http://www.mova.info/pidruchn.aspx>
8. Портал української мови та культури: <https://slovnyk.ua/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Мова й людина: антропоцентричні парадигми сучасних лінгвістичних досліджень» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
https://phil.chnu.edu.ua/media/fm2iy4tz/mova-i-liudyna_antropotsentrychni-paradyhmy-suchasnykh-linhvistichnykh-doslidzhen.pdf

